

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 13 stycznia 1978 r.

w sprawie statusu wojewody.

Wojewoda wykonując swoje zadania w dziedzinie zarządzania gospodarką narodową na obszarze województwa kieruje się uchwałami Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, jako przewodniej siły politycznej społeczeństwa w budownictwie socjalistycznym, której współdziałanie ze Zjednoczonym Stronnictwem Ludowym i Stronnictwem Demokratycznym stanowi podstawę Frontu Jedności Narodu.

W celu dalszego usprawnienia i doskonalenia systemu zarządzania gospodarką narodową, a także stworzenia wojewodzie możliwości skutecznego sterowania procesami społeczno-gospodarczymi w terenie oraz koordynowania działalności wszystkich jednostek państwowych, spółdzielczych i organizacji społecznych w realizacji zadań narodowego planu społeczno-gospodarczego i planów społeczno-gospodarczego rozwoju województw, jak również wykonywania innych zadań przewidzianych w obowiązujących przepisach — na podstawie art. 96 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. z 1975 r. Nr 26, poz. 139 i z 1977 r. Nr 11, poz. 44) zarządza się, co następuje

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Rozporządzenie określa podstawowe prawa i obowiązki wojewody jako:

- 1) przedstawiciela Rządu,
- 2) organu wykonawczego i zarządzającego wojewódzkiej rady narodowej,
- 3) terenowego organu administracji państwowej stopnia

uprawnienia i obowiązki w stosunku do jednostek nie podporządkowanych radom narodowym.

3. Przez użyte w rozporządzeniu określenie „wojewoda” należy rozumieć również prezydenta miasta stopnia wojewódzkiego, a przez określenia „województwo” i „wojewódzka rada narodowa” — również województwo miejskie i radę narodową miasta stopnia wojewódzkiego.

§ 2. 1. Wojewoda wykonuje lub organizuje wykonanie na obszarze województwa zadań wynikających z ustaw, rozporządzeń, uchwał Rady Państwa, uchwał Rady Ministrów i zarządzeń Prezesa Rady Ministrów oraz uchwał wojewódzkiej rady narodowej.

2. Wojewoda kontroluje wykonanie przez jednostki podporządkowane i nie podporządkowane radom narodowym zadań wynikających z uchwał i aktów prawnych wymienionych w ust. 1 oraz podejmuje niezbędne decyzje w celu zapewnienia pełnego ich wykonania.

3. Wojewoda, w razie stwierdzenia na podstawie otrzymanych informacji i przeprowadzanych kontroli niewykonywania zadań planowych lub naruszania zasad gospodarki planowej, niegospodarności, bezwładu organizacyjnego i występowania innych tego rodzaju ujemnych zjawisk, uruchamia wszystkie dostępne środki dla natychmiastowego przeciwdziałania tym niekorzystnym zjawiskom i podejmuje niezbędne decyzje, o których informuje jednostki nadrzędne.

§ 3. Wojewoda na obszarze województwa:

- 1) podejmuje działania dla zapewnienia skutecznego roz-

- 4) zapewnia sprawność działania podległych urzędów, przedsiębiorstw i instytucji obsługujących społeczeństwo,
- 5) podejmuje działania na rzecz doskonalenia funkcjonowania wszystkich jednostek podporządkowanych i nie podporządkowanych radom narodowym na obszarze województwa w prawidłowym wykonywaniu ich zadań.

Rozdział 2

Zadania wojewody jako przedstawiciela Rządu.

§ 4. 1. Wojewoda jako przedstawiciel Rządu wykonuje zadania zlecone mu przez Rząd lub Prezesa Rady Ministrów.

2. Wojewoda, w ramach zadań zleconych mu przez Rząd lub Prezesa Rady Ministrów, koordynuje działalność wszystkich organów administracji państwowej i jednostek gospodarki uspołecznionej na obszarze województwa dla zapewnienia zgodnego działania tych organów i jednostek z celami polityki ogólnopaństwowej.

§ 5. Wojewoda jako przedstawiciel Rządu, w ramach zadań zleconych mu przez Rząd lub Prezesa Rady Ministrów.

- 1) podejmuje wszelkie niezbędne działania zmierzające do prawidłowego wykonania przez wszystkie jednostki państwowe, spółdzielcze i organizacje społeczne na obszarze województwa określonych zadań wynikających z narodowego planu społeczno-gospodarczego oraz zadań z zakresu administracji państwowej, należących do naczelných i centralnych organów administracji,
- 2) koordynuje prace przygotowawcze związane z organizowaniem na obszarze województwa ogólnopolskich imprez i obchodów, festiwali, dożynek, wystaw i innych,
- 3) reprezentuje Prezesa Rady Ministrów podczas uroczystych obchodów i wydarzeń,
- 4) wykonuje inne zadania określone przez Rząd lub Prezesa Rady Ministrów.

§ 6. Wojewoda jako przedstawiciel Rządu przedstawia Prezesowi Rady Ministrów informacje i oceny dotyczące realizacji węzłowych zadań społeczno-gospodarczych, ze szczególnym uwzględnieniem ujemnych zjawisk występujących w administracji oraz gospodarce narodowej, wymagających przeciwdziałania.

Rozdział 3

Zadania wojewody jako organu wykonawczego i zarządzającego wojewódzkiej rady narodowej oraz terenowego organu administracji państwowej.

§ 7. 1. Wojewoda realizuje zadania wynikające z uchwał wojewódzkiej rady narodowej w zakresie spraw gospodarczych, społecznych, kulturalnych oraz zadania terenowego organu administracji państwowej stopnia wojewódzkiego, wiążąc potrzeby terenu z zadaniami ogólnopaństwowymi, dbając o coraz lepsze zaspokajanie potrzeb ludności, wzrost i unowocześnienie produkcji i usług, kompleksowy gospodarczy i społeczno-kulturalny rozwój województwa.

2. Wojewoda zapewnia warunki do wykonywania przez wojewódzką radę narodową jej ustawowych zadań jako terenowego organu władzy państwowej i podstawowego organu samorządu społecznego i w tym celu:

- 1) uczestniczy w sesjach wojewódzkiej rady narodowej i posiedzeniach jej prezydium,
- 2) zapewnia wykonanie uchwał wojewódzkiej rady narodowej i postanowień prezydium oraz składa sprawozdania z ich wykonania,
- 3) przedstawia wojewódzkiej radzie narodowej projekty planów społeczno-gospodarczego rozwoju województwa oraz budżetu i składa sprawozdania z ich realizacji,
- 4) współdziała z prezydium wojewódzkiej rady narodowej w sprawach związanych z realizacją zadań prezydium oraz przygotowaniem sesji rady, występuje do prezydium z wnioskiem o zwołanie sesji wojewódzkiej rady narodowej i jej przedmiotu obrad,
- 5) współdziała z komisjami wojewódzkiej rady narodowej i radnymi, udziela im pomocy w realizacji zadań, w utrzymywaniu łączności z mieszkańcami i samorządem mieszkańców oraz prowadzeniu działalności kontrolnej,
- 6) przedstawia komisjom wojewódzkiej rady narodowej projekty ważniejszych zarządzeń i decyzji w celu zasięgnięcia opinii oraz informuje o realizacji wniosków komisji,
- 7) rozpatruje interpelacje i wnioski radnych wojewódzkiej rady narodowej i informuje o sposobie ich załatwienia,
- 8) przedstawia wojewódzkiej radzie narodowej do zatwierdzenia zarządzenia porządkowe wydane w okresie między sesjami,
- 9) sprawuje kontrolę nad realizacją postulatów i wniosków wyborców.

§ 8. Wojewoda przygotowuje, na podstawie wytycznych Rady Ministrów, projekty planów społeczno-gospodarczego rozwoju województwa i projekty budżetu, realizuje uchwalony przez wojewódzką radę narodową plan i budżet oraz wykonuje inne zadania związane z wszechstronnym rozwojem województwa i zaspokajaniem potrzeb społeczeństwa, koncentrując uwagę na węzłowych problemach dotyczących zwłaszcza kompleksu spraw rolnictwa i gospodarki żywnościowej, polepszania zaopatrzenia rynku, budownictwa mieszkaniowego i gospodarki lokalowej, a także zaspokajania potrzeb komunalnych i bytowych ludności.

Zadania wojewody w dziedzinie opracowywania planu społeczno-gospodarczego rozwoju województwa i budżetu.

§ 9. Wojewoda, dla zapewnienia pełnej realizacji celów i zadań rozwoju gospodarki narodowej jako całości, jej poszczególnych działów i dziedzin oraz koncentrując wysiłki na podniesieniu efektywności działania jednostek gospodarczych, zapewnienia właściwych relacji ekonomicznych, dynamiki, jakości i struktury produkcji, poprawy gospodarki środkami trwałymi, zasobami pracy, surowcami i materiałami:

- 1) określa zakres i tryb opracowania projektów planu i budżetu przez jednostki gospodarcze objęte planem terenowym i terenowe organy administracji państwo-

- wej stopnia podstawowego, ustala wytyczne, zadania i środki oraz normy finansowe dla zjednoczeń i przedsiębiorstw,
- 2) rozpatruje projekty planów jednostek nie podporządkowanych wojewódzkiej radzie narodowej, lecz objętych planem terenowym, oraz ustala dla tych jednostek, na podstawie wskaźników narodowego planu społeczno-gospodarczego, zadania w zakresie usług dla ludności,
 - 3) ocenia i opiniuje projekty planów gospodarczych jednostek nie podporządkowanych radom narodowym, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki zatrudnienia, płac i spraw socjalnych, struktury produkcji, usług dla ludności, jakości wyrobów, budownictwa mieszkaniowego zakładów pracy, koncentracji inwestycji, zobowiązań partycypacyjnych z tytułu koordynacji terenowej, ochrony środowiska i gospodarki wodnej, planów zaopatrzenia województwa w paliwa i energię, z uwzględnieniem wykorzystania lokalnych zasobów paliw, oraz wykorzystuje przedstawione mu przez kierowników jednostek informacje dotyczące powyższych zagadnień,
 - 4) wyraża stanowisko w sprawie projektów planów jednostek objętych planowaniem centralnym i opinie przekazuje tym jednostkom,
 - 5) opracowuje kompleksowy plan rozwoju społeczno-gospodarczego województwa i dokonuje jego analiz, ocenia dynamikę i kierunki tego rozwoju, intensywność wykorzystania zasobów ekonomicznych województwa i jego wkładu w rozwój gospodarki ogólnonarodowej,
 - 6) wykorzystuje przygotowane przez banki analizy i wnioski dotyczące projektu planu społeczno-gospodarczego i budżetu województwa,
 - 7) organizuje prace nad projektem planu i budżetu w sposób sprzyjający ukształtowaniu prawidłowych stosunków współpracy i wymiany informacji oraz rozwoju inicjatyw i właściwych postaw społecznych we wszystkich jednostkach uczestniczących w opracowaniu projektu planu i budżetu, w odniesieniu do prawidłowego określenia wskaźników i proporcji rozwoju,
 - 8) współdziała z komisjami wojewódzkiej rady narodowej, związkami zawodowymi, samorządem robotniczym i organizacjami społecznymi dla ustalenia właściwych proporcji i zadań planu i budżetu,
 - 9) przekazuje Przewodniczącemu Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, Ministrowi Finansów i właściwym ministrom projekty planu społeczno-gospodarczego rozwoju województwa oraz budżetu wraz z problemami wymagającymi rozstrzygnięcia.
- Zadania wojewody w dziedzinie realizacji planów społeczno-gospodarczych i budżetu.**
- § 10. 1. Wojewoda realizuje zadania określone przez wojewódzką radę narodową w planie społeczno-gospodarczego rozwoju województwa oraz wynikające dla województwa z narodowego planu społeczno-gospodarczego.
2. W celu wykonania zadań określonych w ust. 1 wojewoda:
- 1) organizuje wykonanie zadań wynikających z planu społeczno-gospodarczego rozwoju województwa,
 - 2) koordynuje i kontroluje działalność objętych planem terenowym wszystkich jednostek państwowych, spółdzielczych i organizacji społecznych oraz jednostek gospodarki nie uspołecznionej i wydaje zalecenia dotyczące realizacji zadań wynikających z planu społeczno-gospodarczego rozwoju województwa,
 - 3) sprawuje nadzór nad wykonaniem zadań wynikających z planu społeczno-gospodarczego rozwoju województwa przez jednostki państwowe i spółdzielcze oraz organizacje społeczne, w szczególności przez kontrolę pracy tych jednostek, analizę sprawozdań i opracowań statystycznych, informacji i opracowań administracji gospodarczej, instytucji finansowych i podejmuje odpowiednie działania w celu eliminowania niekorzystnych zjawisk,
 - 4) współdziała z jednostkami nie podporządkowanymi wojewódzkiej radzie narodowej w zakresie realizacji zadań wynikających z narodowego planu społeczno-gospodarczego oraz innych zadań państwowych, przestrzegania dyscypliny i warunków pracy oraz zaspokajania potrzeb bytowych pracowników zatrudnionych na obszarze województwa,
 - 5) rozpatruje projekty zmian planów jednostek nie podporządkowanych wojewódzkiej radzie narodowej, a objętych planem terenowym w toku realizacji tych planów,
 - 6) wyraża stanowisko w sprawach istotnych zmian w planach jednostek nie podporządkowanych, jeśli zmiany te mają wpływ na sferę stosunków społeczno-gospodarczych i dotyczą profilu produkcji i usług oraz ograniczenia rozmiarów produkcji wyrobów rynkowych i eksportowych, a także poziomu zatrudnienia i funduszu płac oraz przeznaczenia nakładów inwestycyjnych,
 - 7) zarządza sprawdzenie wykorzystania zdolności produkcyjnych przedsiębiorstw zarządzanych centralnie i występuje o przekazanie między tymi przedsiębiorstwami zbędnych surowców, materiałów, maszyn i obiektów, jak również o wspólne użytkowanie lub przekazanie innemu użytkownikowi nieracjonalnie wykorzystywanej powierzchni produkcyjnej i składowej,
 - 8) podejmuje działania w celu zapewnienia poprawy efektywności pracy jednostek gospodarczych; w szczególności dotyczy to zwiększenia produkcji rynkowej i eksportowej, poprawy jej jakości, zwiększenia wydajności pracy i lepszego wykorzystania majątku trwałego oraz oszczędnej gospodarki materiałami i pełniejszego wykorzystania surowców miejscowych,
 - 9) kontroluje poprzez banki i inne jednostki kontrolne działalność jednostek organizacyjnych położonych na obszarze województwa, w zakresie gospodarki funduszem płac oraz zakładowymi funduszami: nagród, socjalnym i mieszkaniowym,
 - 10) oddziałuje na kształtowanie równowagi pieniężno-rynkowej przez podejmowanie działań na rzecz zwiększenia podaży towarów i usług oraz ograniczenie zakupów towarów rynkowych i usług przez jednostki gospodarki uspołecznionej, jak również zapewnienie przestrzegania dyscypliny wydatków z funduszu płac oraz ograniczenie dostaw, robót i usług jednostek pozarolniczej gospodarki nie uspołecznionej dla jednostek gospodarki uspołecznionej.
3. Wojewoda zapewnia właściwe wykorzystanie środków przeznaczonych dla województwa oraz realizuje zadania objęte budżetem, w szczególności wojewoda:

- 1) kieruje wykonaniem zbiorczego budżetu województwa, kontroluje przebieg wykonania budżetów rad narodowych stopnia podstawowego oraz czuwa nad przestrzeganiem równowagi i dyscypliny budżetowej,
- 2) dokonuje zmian w jednostkowym budżecie województwa w zakresie ustalonym w prawie budżetowym,
- 3) udziela zwrotnego zasiłku kasowego dla przywrócenia równowagi budżetowej,
- 4) z upoważnienia wojewódzkiej rady narodowej:
 - a) dysponuje rezerwą budżetową pochodzącą z rozliczenia nadwyżek budżetowych z lat ubiegłych,
 - b) w wypadkach uzasadnionych ważnymi względami gospodarczymi — ustala wytyczne co do koniecznych zmian dochodów i wydatków w budżetach rad narodowych stopnia podstawowego,
- 5) z upoważnienia wojewódzkiej rady narodowej dysponuje środkami funduszu zasobowego na:
 - a) finansowanie przedsięwzięć gospodarczych związanych z rozwojem produkcji rynkowej i usług dla ludności oraz rozszerzeniem mocy produkcyjnych komunalnych przedsiębiorstw remontowo-budowlanych w granicach określonych w prawie budżetowym,
 - b) finansowanie niedoboru środków obrotowych przedsiębiorstw terenowych podporządkowanych radom narodowym,
 - c) pokrycie niedoboru jednostkowego budżetu województwa i budżetów rad narodowych stopnia podstawowego,
- 6) realizuje politykę podatkową w zakresie podatków i opłat od gospodarki nie uspołecznionej i od ludności, sprawuje nadzór nad ustalaniem tych podatków i opłat przez terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego oraz terminowym ich poborem, egzekucją zobowiązań i stosowaniem ulg i umorzeń,
- 7) zatwierdza kwartalne bilanse pieniężnych przychodów i wydatków ludności oraz kwartalne plany kasowe oddziału wojewódzkiego Narodowego Banku Polskiego i rozpatruje sprawozdania z wykonania tych planów,
- 8) ustala wytyczne w sprawie wykorzystania kredytów bankowych przyznanych województwu dla ludności i jednostek gospodarki nie uspołecznionej,
- 9) umarza, rozkłada na raty lub odracza spłaty należności przypadających na rzecz budżetów terenowych od jednostek gospodarki uspołecznionej, umarza należności od rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz może stawiać wnioski o umorzenie, rozłożenie na raty lub odroczenie spłat należności przypadających na rzecz budżetu centralnego,
- 10) orzeka w sprawach karnych skarbowych w ramach kompetencji określonych w ustawie karnej skarbowej,
- 11) orzeka w sprawach naruszenia dyscypliny budżetowej,
- 12) nadzoruje prace podatkowej komisji odwoławczej w zakresie rozpatrywania odwołań i zażaleń w sprawach wymiaru podatku obrotowego i dochodowego podatników gospodarki nie uspołecznionej,
- 13) przeprowadza rewizje gospodarcze w podporządkowanych jednostkach organizacyjnych i jednostkach gospodarki uspołecznionej rozliczających się z budżetami rad narodowych,
- 14) sprawuje nadzór nad skutecznym i terminowym wykonywaniem postanowień i orzeczeń w sprawach zabezpieczenia i egzekucji kar majątkowych i roszczeń odškodowawczych.
 4. Wojewoda nagradza, w ramach posiadanych na ten cel środków, lub występuje do organów nadrzędnych nad jednostkami nie podporządkowanymi radom narodowym z wnioskami o przyznanie kierownikom tych jednostek nagród lub premii za szczególne osiągnięcia w realizacji planowych zadań lub ich przekroczenie, osiągnięcia naukowo-badawcze, wysoką dyscyplinę pracy, za realizację usług zgodnie ze społecznymi potrzebami ludności oraz wykrycie przestępstw gospodarczych.
 5. W odniesieniu do kierowników jednostek nie podporządkowanych radom narodowym, naruszających zasady racjonalnego gospodarowania i nie przestrzegających dyscypliny planu — wojewoda występuje z wnioskami do ich jednostek nadrzędnych o zastosowanie odpowiednich sankcji.
 6. Wojewoda, wykorzystując przyznane mu uprawnienia, podejmuje wszechstronne działania zmierzające do systematycznej poprawy jakości produkowanych towarów i świadczonych usług. W tym zakresie współdziała z Polskim Komitetem Normalizacji i Miar i właściwymi organami kontroli ministerstw oraz jednostek i organizacji gospodarczych.

Zadania wojewody w dziedzinie polityki inwestycyjnej.

§ 11. 1. Wojewoda zapewnia prawidłową politykę inwestycyjną w wykonaniu zadań określonych w narodowym planie społeczno-gospodarczym i planie społeczno-gospodarczego rozwoju województwa.

2. W celu wykonania zadań określonych w ust. 1 wojewoda:

- 1) podejmuje decyzje o lokalizacji inwestycji w trybie określonym w odrębnych przepisach i ustala warunki lokalizacyjno-koordynacyjne,
- 2) opiniuje wnioski lokalizacyjne inwestycji, dla których decyzje lokalizacyjne wydaje Prezydium Rządu lub Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, przedstawiając w tych opiniach odpowiednie ustalenia koordynacyjne,
- 3) wyraża opinie dla właściwych ministrów co do inwestycji, które nie są realizowane na obszarze województwa, ale których skutki mają wpływ na gospodarkę województwa,
- 4) inicjuje i nadzoruje oraz podejmuje decyzje w sprawach kojarzenia inwestycji, realizacji inwestycji wspólnych, podziału kosztów budowy oraz wyznacza inwestora zastępczego i przyszłego użytkownika,
- 5) nadzoruje uzgodnienia współinwestorów dotyczące ich udziału w kosztach budowy inwestycji wspólnych i towarzyszących,
- 6) podejmuje decyzje związane z realizacją terenowego planu inwestycyjnego i zapewnia właściwy przebieg procesu inwestycyjnego,
- 7) zatwierdza założenia techniczno-ekonomiczne inwestycji rad narodowych i budownictwa mieszkaniowego w zakresie ustalonym w odrębnych przepisach,

- 8) uzgadnia z Ministrem Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych przedstawiony mu bilans robót budowlano-montażowych w zakresie inwestycji planu terenowego oraz opiniuje bilans robót dotyczących planu centralnego,
- 9) oddziałuje na inwestorów i wykonawców w kierunku zachowania ustalonych cykli inwestycyjnych oraz ich skracania.

3. Wojewoda inspiruje i popiera inicjatywy społeczne na rzecz rozwoju terenu. W tym celu wojewoda zapewnia warunki sprzyjające zwiększeniu udziału czynów społecznych w rozwoju społeczno-gospodarczym i kulturalnym województwa oraz w zaspokajaniu lokalnych potrzeb ludności, udzielając organizatorom tych czynów pomocy techniczno-materiałowej i pomocy finansowej.

Zadania wojewody w dziedzinie rozbudowy miast i innych jednostek osadniczych, budownictwa mieszkaniowego i realizacji polityki mieszkaniowej.

§ 12. 1. Wojewoda dla zapewnienia dalszego, szybkiego rozwoju budownictwa mieszkaniowego i pełnej realizacji programu mieszkaniowego przewidującego dla każdej rodziny samodzielne mieszkanie podejmuje zespół działań i środków mających na celu zdynamizowanie tego budownictwa.

2. W celu wykonania zadań określonych w ust. 1 wojewoda:

- 1) koordynuje inwestycje w zakresie budownictwa mieszkaniowego i infrastruktury technicznej miast i osiedli wiejskich, realizowane zarówno w planie terenowym, jak i centralnym,
- 2) opracowuje programy i plany budownictwa mieszkaniowego i towarzyszącego,
- 3) opracowuje programy rozwoju gospodarki komunalnej,
- 4) zapewnia przygotowanie terenów budowlanych w miastach i na wsi, a zwłaszcza wyposażenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe w urządzenia uzbrojenia komunalnego,
- 5) nadzoruje gospodarkę terenami w miastach,
- 6) nadzoruje, kontroluje i ocenia rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz podejmuje niezbędne działania dla zapewnienia prawidłowego przebiegu realizacji i pełnego wykonania zadań planowych na tym odcinku, ze szczególnym uwzględnieniem kompleksowości w realizacji osiedli mieszkaniowych,
- 7) planuje i zapewnia zgodnie z występującymi potrzebami społecznymi rozwój i eksploatację urządzeń komunalnych oraz rozwój usług,
- 8) dokonuje rozdziału mieszkań z budownictwa spółdzielczego między zakłady pracy, terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego i spółdzielnie budownictwa mieszkaniowego,
- 9) analizuje i koordynuje gospodarkę lokalami prowadzoną przez wszystkich dysponentów oraz kontroluje zgodność dokonywanych przydziałów z przeznaczeniem mieszkań i z zasadami polityki mieszkaniowej,
- 10) nadzoruje gospodarkę zasobami mieszkaniowymi, a w szczególności realizację planów remontów, modernizacji i rekonstrukcji budynków,
- 11) dokonuje oceny realizacji przez terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego planów sprzedaży budynków i lokali stanowiących własność Państwa na rzecz osób fizycznych i oddawania w użytkowanie wieczyste działek oraz ocenia realizację planów sprzedaży lokali w budynkach stanowiących własność spółdzielni budownictwa mieszkaniowego,
- 12) inicjuje i koordynuje przedsięwzięcia zakładów pracy na rzecz budowy, rozbudowy i modernizacji międzyzakładowych obiektów socjalnych, kulturalnych i rekreacyjno-wypoczynkowych, żłobków, przedszkoli, domów kultury i ośrodków wypoczynku świątecznego.

Zadania wojewody w dziedzinie gospodarki żywnościowej.

§ 13. 1. Wojewoda dla zapewnienia bardziej dynamicznego rozwoju rolnictwa uspołecznionego i indywidualnego kieruje się założeniami wynikającymi z programów rozwoju gospodarki żywnościowej i gospodarki ziemią, podejmując działania na rzecz wydatnego zwiększenia produkcji roślinnej i produkcji zwierzęcej we wszystkich sektorach rolnictwa.

2. W celu wykonania zadań określonych w ust. 1 wojewoda:

- 1) koordynuje i nadzoruje na obszarze województwa działalność wszystkich jednostek państwowych, spółdzielczych i organizacji społecznych oraz jednostek gospodarki nie uspołecznionej uczestniczących w procesie produkcji rolnej lub świadczących usługi na rzecz rolnictwa,
- 2) dokonuje podziału zadań planowych w zakresie produkcji i skupu produktów rolnych dla terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego oraz ustala zadania w zakresie produkcji rolnej i usług rolniczych dla jednostek gospodarczych podporządkowanych radom narodowym,
- 3) podejmuje działania mające na celu dalszy rozwój państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, rolniczych spółdzielni produkcyjnych, kółek rolniczych, spółdzielni kółek rolniczych, a także gospodarstw specjalistycznych i zespołów rolników indywidualnych,
- 4) udziela terenowym organom administracji państwowej stopnia podstawowego niezbędnej pomocy w rozwijaniu inicjatyw, inspiruje współdziałanie tych organów z samorządem rolniczym i samorządem wiejskim oraz zespołami rolników indywidualnych na rzecz wzrostu, unowocześnienia i zintensyfikowania produkcji rolnej, a także wykorzystania rezerw w gospodarce rolnej,
- 5) opracowuje programy właściwego i intensywnego wykorzystania gruntów rolnych przez wszystkie sektory rolnictwa i nadzoruje ich realizację, dążąc do pełnego wykorzystania użytków rolnych,
- 6) określa kierunki, koordynuje i udziela pomocy jednostkom państwowym i spółdzielczym w rozwoju sieci punktów odbioru produktów rolnych, w organizowaniu służb kontraktacyjnych oraz czuwa nad sprawną obsługą rolników przez te jednostki,
- 7) nadzoruje działalność terenowych jednostek realizujących zadania warunkujące wzrost produkcji rolnej, w szczególności w dziedzinie inwestycji rolnych, zaoptimalizowania rolnictwa w środki produkcji i nawozy mineralne, usługi dla rolnictwa oraz w dziedzinie ochrony i rekultywacji gruntów,

- 8) określa kierunki kooperacji państwowych gospodarstw rolnych, rolniczych spółdzielni produkcyjnych, spółdzielni kółek rolniczych i innych gospodarstw uspołecznionych z gospodarstwami indywidualnymi,
 - 9) koordynuje i nadzoruje działalność związaną z produkcją i rozprawdaniem zwierząt hodowlanych i użytkowych, wykonywaniem przepisów o hodowli zarodkowej i ochronie weterynaryjnej, ochronie roślin oraz produkcją, stosowaniem i rejonizacją kwalifikowanego materiału siewnego roślin uprawnych,
 - 10) nadzoruje gospodarkę paszami i rozwój ich produkcji, konserwacji i uszlachetniania, inicjuje produkcję pasz w gospodarstwach rolnych, jak również kontroluje jakość pasz dostarczanych rolnikom i ich dystrybucję,
 - 11) opracowuje programy budownictwa wiejskiego,
 - 12) sprawuje nadzór nad zaopatrzeniem rolników w materiały budowlane oraz stwarza warunki do produkcji materiałów budowlanych z surowców miejscowego pochodzenia,
 - 13) koordynuje działalność kredytową banków związaną z rozwojem rolnictwa,
 - 14) koordynuje i nadzoruje działalność związaną z regulacją stosunków wodnych dla zaopatrzenia rolnictwa i wsi w wodę, gospodarowaniem zasobami wodnymi oraz budową, eksploatacją, konserwacją i utrzymaniem urządzeń wodnomelioracyjnych, a także realizacją zadań dotyczących retencji wody,
 - 15) nadzoruje działalność instytucji oświaty rolniczej i ośrodków postępu rolniczego oraz współdziała z wyższymi uczelniami i instytutami na rzecz intensyfikacji produkcji rolnej.
- d) dokonywanie podziału zadań w zakresie usług dla ludności między jednostkami gospodarki terenowej i rzemiosło,
 - 4) zatwierdza podział masy towarowej dzielonej centralnie między organizacje handlowe lub terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego w ramach rozdziałników ustalanych przez Ministra Handlu Wewnętrznego i Usług,
 - 5) ustala kierunki oraz zatwierdza programy i plany rozwoju oraz modernizacji sieci detalicznej handlu, gastronomii i punktów usługowych,
 - 6) dokonuje analiz i ocen sytuacji rynkowej, obsługi handlowej i usługowej, kultury handlu, kształtowania cen, zmiany asortymentów i wydaje zalecenia w tych sprawach zainteresowanym jednostkom oraz informuje o sytuacji i podjętych działaniach właściwe jednostki nadrzędne,
 - 7) inicjuje kontrolę handlu i usług oraz współdziała w prowadzeniu kontroli z organami kontroli państwowej i wykorzystuje wyniki kontroli tych organów w celu usprawnienia działalności placówek handlowych i usługowych, a także ochrony interesów konsumentów,
 - 8) ukierunkowuje kontrolę placówek handlowych i usługowych wykonywaną przez komitety sklepowe i organizacje społeczne,
 - 9) przedstawia właściwym organom centralnym wnioski i opinie w sprawie rozwoju produkcji artykułów na rynek oraz usług dla ludności,
 - 10) ustala kierunki rozwoju rzemiosła oraz nadzoruje jego działalność,
 - 11) opiniuje propozycje lub występuje z wnioskami dotyczącymi nagradzania i premiovania kierowników jednostek produkcyjnych, handlowych i usługowych podporządkowanych centralnie za zgodne z planami i dodatkowe realizowanie zadań produkcyjnych na potrzeby rynku oraz zaspokajanie potrzeb ludności w zakresie usług.

Zadania wojewody w dziedzinie zaopatrzenia rynku i usług dla ludności.

§ 14. 1. Wojewoda dla zapewnienia należytego zaopatrzenia rynku w artykuły żywnościowe i przemysłowe oraz zaspokojenia zapotrzebowania ludności na wszelkiego rodzaju usługi podejmuje działania i inspirowanie jednostki odpowiedzialne za ten dział gospodarki.

2. W celu wykonania zadań określonych w ust. 1 wojewoda:

- 1) zatwierdza plany działalności państwowych jednostek handlowych i usługowych oraz wydaje wiążące zalecenia jednostkom spółdzielczym w sprawie realizacji planów obrotu towarowego i usług,
- 2) wydaje wiążące opinie o podstawowych wskaźnikach dotyczących produkcji artykułów na rynek, usług bytowych dla ludności oraz w sprawie zmian w strukturze asortymentowej produkcji lub usług bytowych powodujących ograniczenie rozmiarów produkcji wyrobów rynkowych oraz usług bytowych dla ludności,
- 3) koordynuje zaopatrzenie ludności w artykuły rynkowe i usługowe przez:
 - a) oddziaływanie na kształtowanie wielkości podaży artykułów rynkowych,
 - b) zapewnienie właściwego rozmieszczenia artykułów rynkowych na obszarze województwa,
 - c) wzmożoną kontrolę jakości towarów kierowanych na rynek i wyników odbioru jakościowego w jednostkach produkcyjnych i handlowych,

Zadania wojewody w dziedzinie drogownictwa, komunikacji i łączności.

§ 15. 1. Wojewoda podejmuje działania dla usprawnienia komunikacji i transportu, rozwoju drogownictwa oraz poprawy stanu technicznego i funkcjonalności dróg.

2. W celu wykonania zadań określonych w ust. 1 wojewoda:

- 1) opiniuje plany robót na drogach państwowych oraz koordynuje planowanie i wykonawstwo robót na drogach lokalnych,
- 2) ocenia stan istniejących dróg i mostów oraz egzekwuje od służb resortowych właściwą ich konserwację i modernizację w celu dostosowania dróg i mostów do aktualnych potrzeb transportu i komunikacji,
- 3) zatwierdza plany rejonów dróg publicznych w dziedzinie budowy i modernizacji dróg lokalnych oraz wyraża stanowisko w sprawie przedstawionych mu planów utrzymania dróg,
- 4) koordynuje prace przy zimowym utrzymaniu dróg i nadzoruje realizację planów współdziałania jednostek gospodarczych z dyrekcjami i rejonami dróg publicznych oraz dyrekcjami kolei państwowych w odsnieżaniu i usuwaniu gołolodzie, ocenia przebieg prac i roz-

miary zagrożeń pracy transportu oraz ustala zakres niezbędnej pomocy.

- 5) opiniuje i przedstawia wnioski w sprawie rozwiązań komunikacyjnych z punktu widzenia transportu, organizacji ruchu, porządku i bezpieczeństwa ruchu,
- 6) kieruje pracą wojewódzkiego sztabu do spraw usprawnienia transportu,
- 7) ustala potrzeby przewozowe województwa oraz współdziała w opracowaniu bilansu zdolności przewozowych,
- 8) koordynuje przewozy, dążąc do wyeliminowania przewozów zbędnych, pustych i krzyżujących się, zapobiega przestojom środków transportowych, nieracjonalnemu korzystaniu z transportu oraz współdziała przy podziale zadań między poszczególne rodzaje transportu,
- 9) kontroluje organizację załadunku i wyładunku środków transportowych, wydaje niezbędne decyzje i udziela pomocy dla przeciwdziałania przestojom tych środków,
- 10) prowadzi kontrolę gospodarki samochodowej,
- 11) koordynuje rozwój zaplecza technicznego transportu samochodowego,
- 12) ustala potrzeby w zakresie telekomunikacji i łączności oraz koordynuje działalność właściwych jednostek.

Zadania wojewody w dziedzinie oświaty i wychowania.

§ 16. 1. Wojewoda realizuje zadania wynikające z programu upowszechniania edukacji narodowej, zapewnia wszechstronny rozwój instytucji i placówek oświaty i wychowania oraz opieki nad dziećmi i młodzieżą.

2. W celu wykonania zadań określonych w ust. 1 wojewoda:

- 1) kieruje całokształtem działalności prowadzonej przez szkoły, placówki oświatowo-wychowawcze i opiekuńczo-wychowawcze na obszarze województwa,
- 2) ustala sieć przedszkoli, powszechnych szkół ogólnokształcących, placówek opiekuńczych i oświatowo-wychowawczych oraz realizuje sieć szkół zawodowych na podstawie odrębnych przepisów,
- 3) koordynuje współdziałanie szkół, zwłaszcza z jednostkami gospodarki narodowej,
- 4) koordynuje przedsięwzięcia wychowawcze zainteresowanych instytucji i organizacji społecznych w dziedzinie profilaktyki społecznej i resocjalizacji młodzieży,
- 5) podejmuje decyzje w sprawie dyspozycji gospodarowania obiektami szkolnymi, w tym również na cele wypoczynku dzieci i młodzieży oraz nauczycieli,
- 6) koordynuje działalność szkół i organizacji społecznych w zakresie wypoczynku, wychowania fizycznego, sportu i turystyki oraz kultury dzieci i młodzieży,
- 7) podejmuje przedsięwzięcia mające na celu zapewnienie higieny dzieci i młodzieży, pomieszczeń szkolnych, warunków bezpieczeństwa pracy i nauki oraz opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą szkolną,
- 8) zapewnia bazę i warunki materialno-techniczne dla szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych,
- 9) zapewnia prawidłowe rozmieszczenie kadr oświatowych w województwie.

Zadania wojewody w dziedzinie zdrowia i pomocy społecznej.

§ 17. 1. Wojewoda zapewnia ogółowi ludności dostępną i wszechstronną opiekę zdrowotną i pomoc społeczną, podejmując zespół działań zmierzających do rozwoju i usprawnienia działalności placówek służby zdrowia i opieki społecznej w ramach ustalonego w tym zakresie programu.

2. W celu wykonania zadań określonych w ust. 1 wojewoda:

- 1) analizuje stan zdrowotny ludności i określa potrzeby w zakresie opieki zdrowotnej i przeciwepidemicznej,
- 2) ustala sieć placówek lecznictwa otwartego i zamkniętego, zakładów pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej inwalidów, żłobków i domów małego dziecka,
- 3) zapewnia warunki rozwoju ochrony zdrowia i opieki społecznej, opracowuje wojewódzkie programy rozwoju ochrony zdrowia i opieki społecznej oraz sprawuje nadzór nad realizacją zatwierdzonych programów,
- 4) zapewnia prawidłowe rozmieszczenie kadr medycznych i innych pracowników działalności podstawowej służby zdrowia i opieki społecznej, z uwzględnieniem potrzeb opieki zdrowotnej oraz właściwych warunków socjalno-bytowych pracowników służby zdrowia i opieki społecznej,
- 5) podejmuje przewidziane w przepisach działania zmierzające do zapobiegania chorobom zakaźnym i zwalczania epidemii,
- 6) koordynuje działalność resortowo wyodrębnionych służb zdrowia oraz placówek służby zdrowia prowadzonych przez związek spółdzielni inwalidów,
- 7) zatwierdza udział placówek służby zdrowia planu centralnego w zakresie świadczeń zdrowotnych dla ludności,
- 8) sprawuje nadzór nad przychodniami lekarskimi i lekarsko-dentystycznymi prowadzonymi przez spółdzielnie pracy,
- 9) ocenia działalność wojewódzkich, terenowych i portowych organów państwowej inspekcji sanitarnej,
- 10) zapewnia wyposażenie placówek służby zdrowia i opieki społecznej w niezbędny sprzęt medyczny oraz inne środki techniczne i środki transportu sanitarnego,
- 11) koordynuje przedsięwzięcia dotyczące zwalczania alkoholizmu i leczenia alkoholików.

Zadania wojewody w dziedzinie kultury i sztuki.

§ 18. 1. Wojewoda realizuje zadania określone w programie rozwoju kultury, zapewnia warunki do rozwoju twórczości oraz uczestnictwa ludzi pracy i ich rodzin w kulturze, do działalności ruchu społeczno-kulturalnego, ochrony dóbr kultury oraz rozwoju czytelnictwa.

2. W celu wykonania zadań określonych w ust. 1 wojewoda:

- 1) opracowuje w porozumieniu ze związkami i stowarzyszeniami twórców, organizacjami zawodowymi, społecznymi i innymi organizacjami kulturalnymi plany rozwoju życia kulturalnego w województwie i koordynuje oraz nadzoruje ich realizację,

- 2) sprawuje opiekę nad twórczością artystyczną,
- 3) zapewnia rozwój placówek oraz instytucji kultury i sztuki,
- 4) nadzoruje działalność teatrów i instytucji muzycznych, przedsiębiorstw estradowych, muzeów, bibliotek publicznych, domów i ośrodków kultury oraz innych placówek kulturalnych,
- 5) kieruje całokształtem działalności placówek kulturalno-wychowawczych w województwie,
- 6) sprawuje nadzór nad szkołami i ogniskami artystycznymi oraz innymi placówkami kształcenia artystycznego, zapewnia współdziałanie tych placówek ze społecznym ruchem kulturalno-artystycznym,
- 7) podejmuje działania na rzecz ochrony dóbr kultury,
- 8) popiera rozwój społecznych towarzystw regionalnych, twórczości ludowej, amatorskiego ruchu artystycznego i innych form działalności społeczno-kulturalnej.

Zadania wojewody w dziedzinie kultury fizycznej, sportu i turystyki.

§ 19. 1. Wojewoda kieruje rozwojem wszystkich form kultury fizycznej na obszarze województwa, współdziała w umasowieniu sportu, turystyki i wypoczynku mieszkańców województwa.

2. W celu wykonania zadań określonych w ust. 1 wojewoda:

- 1) ustala plany rozwoju kultury fizycznej i turystyki w województwie,
- 2) ustala plany zagospodarowania turystycznego, sportowego i rekreacyjnego oraz budowy, modernizacji i remontów obiektów turystycznych, sportowych i rekreacyjnych, a także ich wykorzystania,
- 3) koordynuje działalność w dziedzinie wychowania fizycznego, sportu, rekreacji i turystyki,
- 4) ustala zapotrzebowanie na kwalifikowane kadry dla wychowania fizycznego, sportu, turystyki i rekreacji oraz współdziała z właściwymi jednostkami w zakresie szkolenia i doskonalenia tej kadry.

Zadania wojewody w dziedzinie ochrony środowiska.

§ 20. 1. Wojewoda koordynuje działania na rzecz ochrony środowiska jako dobra ogólnonarodowego, ochrony wód, powietrza atmosferycznego, gleby, przyrody, zieleni miejskiej i parków, walorów krajobrazowych środowiska, a także ochrony przed odpadami i hałasem.

2. W celu wykonania zadań określonych w ust. 1 wojewoda:

- 1) prognozuje, programuje i planuje ochronę środowiska,
- 2) inicjuje i koordynuje przedsięwzięcia w zakresie ochrony środowiska, podejmowane przez jednostki organizacyjne działające na obszarze województwa,
- 3) zapewnia badania i dokonuje ocen jakości elementów przyrodniczych środowiska oraz zgłasza wnioski i podejmuje decyzje zmierzające do racjonalnego ich wykorzystania,

- 4) uwzględnia potrzeby ochrony środowiska w planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach społeczno-gospodarczego rozwoju województwa,
- 5) uwzględnia wymagania ochrony środowiska przy ustalaniu i opiniowaniu lokalizacji inwestycji oraz w ramach sprawowania nadzoru urbanistyczno-budowlanego,
- 6) określa warunki prowadzenia działalności gospodarczej z punktu widzenia ochrony środowiska,
- 7) kontroluje spełnianie wymagań ochrony środowiska przez jednostki organizacyjne i osoby fizyczne, określa związane z tym obowiązki oraz stosuje sankcje karne przewidziane odrębnymi przepisami.

Zadania wojewody w dziedzinie planowania przestrzennego.

§ 21. 1. Wojewoda zapewnia warunki harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego województwa oraz miast i gmin, z uwzględnieniem wzajemnych związków i współzależności przestrzennych tych jednostek, wynikających z warunków przyrodniczych, demograficznych oraz istniejącego i projektowanego stanu zainwestowania i zagospodarowania przestrzennego, a także zapewnia ład przestrzenny i estetykę w budownictwie.

2. W celu wykonania zadań określonych w ust. 1 wojewoda:

- 1) sporządza plany zagospodarowania przestrzennego województwa oraz zespołów jednostek osadniczych obszarów przekraczających obszar miasta lub gminy i koordynuje sporządzanie planów zagospodarowania przestrzennego miast i gmin, w tym planów szczegółowych obszarów skoncentrowanej działalności realizacyjnej, w powiązaniu z planami społeczno-gospodarczego rozwoju,
- 2) współdziała z organami administracji państwowej nie podporządkowanymi wojewódzkiej radzie narodowej i dokonuje z tymi organami uzgodnień projektów planów zagospodarowania przestrzennego,
- 3) dokonuje odstępstw od uchwalonego przez wojewódzką radę narodową planu zagospodarowania przestrzennego, stosownie do uzyskanego upoważnienia w tej sprawie,
- 4) przedstawia wojewódzkiej radzie narodowej w rocznych sprawozdaniach informacje o poczynionych odstępstwach od planu oraz osiągniętych wynikach w zakresie zagospodarowania przestrzennego na obszarze województwa, na tle wykonania zadań planu społeczno-gospodarczego rozwoju województwa, ze szczególnym uwzględnieniem spraw budownictwa mieszkaniowego, ochrony środowiska i ochrony gruntów rolnych i leśnych,
- 5) realizuje ustalone w planach zasady zagospodarowania przestrzennego, wydając decyzje administracyjne w sprawach budownictwa jednostek gospodarki społecznej, mając na celu zapewnienie ładu przestrzennego, ochronę środowiska oraz bezpieczeństwo ludzi lub mienia,
- 6) sprawuje nadzór nad działalnością terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego w zakresie wykonywania zadań nadzoru urbanistycz-

no-budowlanego i techniczno-budowlanego oraz koordynuje tę działalność,

- 7) współdziała w rozwiązywaniu problemów międzywojewódzkich w ramach prac prowadzonych przez Komisję Rozwoju Makroregionu.

Zadania wojewody w dziedzinie gospodarki leśnej.

§ 22. 1. Wojewoda zapewnia racjonalną gospodarkę w lasach i na gruntach leśnych, nie stanowiących własności Państwa oraz oddanych w zarząd gospodarstw rolnych jednostek gospodarki uspołecznionej.

2. W celu wykonania zadań określonych w ust. 1 wojewoda:

- 1) ustala zadania dla terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego w zakresie gospodarki w lasach nie stanowiących własności Państwa,
- 2) kontroluje realizację zadań w gospodarce leśnej jednostek państwowych,
- 3) współdziała z przedsiębiorstwami lasów państwowych w intensyfikacji gospodarki leśnej w lasach nie stanowiących własności Państwa.

Zadania wojewody w dziedzinie gospodarki paliwowo-energetycznej i materiałowej.

§ 23. 1. Wojewoda zapewnia oszczędną i racjonalną gospodarkę materiałami, paliwami i energią.

2. W celu wykonania zadań określonych w ust. 1 wojewoda:

- 1) w dziedzinie gospodarki paliwowo-energetycznej:
 - a) inicjuje działania na rzecz racjonalnego gospodarowania paliwami i energią na obszarze województwa,
 - b) zapewnia wdrażanie racjonalnego i oszczędnego użytkowania paliw i energii w podporządkowanych jednostkach organizacyjnych,
 - c) koordynuje realizację programów i planów rozwoju ciepłownictwa, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości łączenia inwestycji ciepłowniczych i likwidacji niskosprawnych kotłowni w miastach i zakładach przemysłowych,
 - d) współdziała z organami państwowego nadzoru i kontroli nad gospodarką paliwami i energią,
 - e) nadzoruje zaopatrzenie i dystrybucję paliw i energii,
- 2) w dziedzinie gospodarki materiałowej koordynuje całościowo kształt działań zmierzających do poprawy gospodarki materiałowej oraz zagospodarowania surowców wtórnych na obszarze województwa.

Zadania wojewody w dziedzinie spraw wyznaniowych.

§ 24. 1. Wojewoda zapewnia prawidłową realizację polityki wyznaniowej Państwa i prowadzi sprawy z zakresu

stosunków między Państwem a kościołami i innymi związkami wyznaniowymi na obszarze województwa.

2. W celu wykonania zadań określonych w ust. 1 wojewoda:

- 1) sprawuje nadzór nad wykonywaniem przepisów w zakresie ochrony wolności sumienia i wyznania,
- 2) nadzoruje przestrzeganie przepisów prawa państwowego przez jednostki organizacyjne kościołów i innych związków wyznaniowych oraz przez zakony i zgromadzenia zakonne, a także przez inne stowarzyszenia o charakterze wyznaniowym,
- 3) porozumiewa się z przedstawicielami terenowych władz kościołów i związków wyznaniowych w celu kształtowania prawidłowych stosunków między Państwem a kościołami i związkami wyznaniowymi i rozstrzygania wynikających z tych stosunków spraw,
- 4) ustala wytyczne i koordynuje działalność terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego w sprawach wyznaniowych.

Zadania wojewody w dziedzinie obronności.

§ 25. Wojewoda realizuje zadania w dziedzinie obronności Państwa, ustalone w przepisach dotyczących powszechnego obowiązku obrony i w innych przepisach szczególnych, a także powierzone przez Komitet Obrony Kraju i Przewodniczącego tego Komitetu, wojewódzki komitet obrony oraz inne uprawnione organy.

Zadania wojewody w dziedzinie ładu i porządku publicznego.

§ 26. 1. Wojewoda podejmuje działania na rzecz umacniania praworządności i przestrzegania zasad współżycia społecznego oraz ochrony ładu, porządku i bezpieczeństwa publicznego, jak również podejmuje działania w zakresie ochrony przeciwpożarowej i zwalczania klęsk żywiołowych.

2. W celu wykonania zadań określonych w ust. 1 wojewoda:

- 1) czuwa nad przestrzeganiem prawa przez podległe mu organy i przez obywateli, współuczestniczy w umacnianiu dyscypliny społecznej oraz w popularyzacji prawa, a także w zapobieganiu przejawom patologii społecznej,
- 2) nadzoruje bezpośrednio działalność Milicji Obywatelskiej i Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej w zakresie ochrony ładu i porządku publicznego, wysłuchuje informacji tych organów o stanie porządku i bezpieczeństwa w województwie, udziela im wytycznych do działania oraz występuje z wnioskami dotyczącymi ich działania do organów nadrzędnych,
- 3) sprawuje nadzór nad ochroną przeciwpożarową, koordynuje w tym zakresie działalność jednostek państwowych i spółdzielczych oraz nadzoruje działalność zawodowej straży pożarnej, obowiązkowych i ochotniczych straży pożarnych i udziela im pomocy w realizacji zadań statutowych,
- 4) sprawuje nadzór nad działalnością kolegiów do spraw wykroczeń przy terenowych organach administracji

państwowej oraz nad postępowaniem mandatowym w sprawach o wykroczenia poddane orzecznictwu tych kolegiów i w ramach tego nadzoru udziela wytycznych co do polityki orzecznictwa w sprawach o wykroczenia,

- 5) kieruje akcjami zapobiegania i zwalczania klęsk żywiołowych, organizuje wszelkie niezbędne środki w województwie w celu usuwania skutków tych klęsk,
- 6) organizuje pomoc dla ludności dotkniętej klęskami oraz koordynuje działalność wszystkich jednostek uczestniczących w tej pomocy,
- 7) zarządza wprowadzenie świadczeń osobistych i rzeczowych w związku z akcjami zapobiegania klęskom żywiołowym i usuwaniem ich skutków,
- 8) sprawuje nadzór nad działalnością stowarzyszeń i zgromadzeń,
- 9) sprawuje nadzór nad prowadzeniem zbiorów publicznych, organizowaniem zabaw publicznych oraz przestrzeganiem dyscypliny meldunkowej,
- 10) sprawuje nadzór nad rejestracją przedpoborowych i poborem wojskowym.

Zadania wojewody w dziedzinie organizacji i nadzoru nad jednostkami podporządkowanymi.

§ 27. 1. Wojewoda wykonuje swoje zadania przy pomocy wicewojewodów, podległego mu urzędu oraz terenowych zjednoczeń, przedsiębiorstw, zakładów i instytucji.

2. Wojewoda określa obowiązki wicewojewodów i kieruje ich pracą.

3. Wojewoda ustala statut organizacyjny urzędu wojewódzkiego, powołuje, awansuje i odwołuje dyrektorów wydziałów i ich zastępców i wykonuje funkcje służbowego przełożonego pracowników urzędu oraz określa zakres uprawnień pracowników do załatwiania spraw, w tym do wydawania w jego imieniu decyzji administracyjnych. Zasady powoływania i odwoływania kuratorów oświaty i wychowania oraz ich zastępców regulują odrębne przepisy.

4. Wojewoda sprawuje funkcję jednostki nadrzędnej w stosunku do terenowych zjednoczeń, przedsiębiorstw, zakładów i instytucji oraz sprawuje nadzór nad ich działalnością i w związku z tym:

- 1) tworzy i znosi terenowe jednostki organizacyjne oraz nadaje im statuty organizacyjne,
- 2) powołuje, odwołuje, awansuje i zawiesza w czynnościach kierowników, zastępców kierowników i głównych księgowych tych jednostek,
- 3) ustala wytyczne działania, kontroluje ich realizację i zatwierdza wyniki,
- 4) udziela pomocy w realizacji zadań statutowych,
- 5) współdziała z samorządem robotniczym, z właściwymi instancjami związków zawodowych i innymi organizacjami społecznymi w rozwiązywaniu problemów produkcyjnych i socjalno-bytowych załóg tych jednostek.

5. Wojewoda wykonując zadania zlecone mu przez wojewódzką radę narodową lub z własnej inicjatywy w wy-

padkach uzasadnionych charakterem lub rozmiarami podejmowanych zadań, współdziała z wojewodami sąsiednich województw i w związku z tym może w szczególności zawierać porozumienia w sprawie realizacji określonych zadań i ich finansowania, ustalać zasady wspólnego korzystania z obiektów i urządzeń, gromadzić środki na finansowanie wspólnych zadań oraz podejmować wspólne działania o charakterze społecznym, kulturalnym lub zdrowotnym.

Zadania wojewody w dziedzinie nadzoru nad terenowymi organami administracji państwowej stopnia podstawowego.

§ 28. 1. Wojewoda realizuje uprawnienia organu nadrzędnego w stosunku do terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego i sprawuje nadzór nad ich działalnością.

2. W celu wykonania zadań określonych w ust. 1 wojewoda:

- 1) ustala kierunki pracy oraz nadzoruje całokształt ich działalności,
- 2) ocenia działalność tych organów na tle realizacji zadań społeczno-gospodarczych,
- 3) wydaje zarządzenia w sprawie wykonania określonych zadań,
- 4) rozstrzyga sprawy sporne pomiędzy tymi organami oraz pomiędzy terenowymi organami administracji państwowej stopnia podstawowego a terenowymi zjednoczeniami, przedsiębiorstwami, instytucjami i zakładami,
- 5) uchyla ich zarządzenia, jeżeli są one sprzeczne z prawem lub zasadniczą linią polityki Państwa,
- 6) udziela pomocy w zakresie wykonywania zadań oraz podejmuje czynności w celu upowszechniania osiągnięć w ich działalności,
- 7) udziela im wytycznych w sprawach organizacji i funkcjonowania urzędów podległych tym organom,
- 8) rozpatruje odwołania od decyzji administracyjnych w sprawach indywidualnych wydanych w I instancji, podejmuje rozstrzygnięcia w sprawie wznowienia postępowania i uchylenia lub zmiany decyzji,
- 9) powołuje, odwołuje i awansuje naczelników miast, dzielnic, gmin (miast i gmin) oraz ich zastępców.
- 10) w wypadkach koniecznych zawiesza w czynnościach naczelników miast, dzielnic, gmin (miast i gmin) oraz ich zastępców.

Rozdział 4

Zadania wojewody w odniesieniu do jednostek nie podporządkowanych wojewódzkiej radzie narodowej.

§ 29. Wojewoda kontroluje funkcjonowanie jednostek państwowych, spółdzielczych i organizacji społecznych, postuluje niezbędne działania oraz zapewnia pomoc tym jednostkom w celu właściwej realizacji narodowego planu społeczno-gospodarczego oraz planu społeczno-gospodarczego rozwoju województwa i budżetu.

§ 30. 1. Wojewoda realizuje uprawnienia kontrolne i opiniodawcze w stosunku do jednostek nie podporządkowanych radom narodowym.

2. W celu wykonania zadań określonych w ust. 1 wojewoda:

- 1) ustala węzłowe problemy, które wymagają skoordynowania w skali województwa,
- 2) występuje z wnioskami i uzgadnia zadania, które będą realizowane wspólnie przez terenowe organy administracji państwowej i jednostki nie podporządkowane radom narodowym,
- 3) ustala zasady wspólnego korzystania z określonych obiektów i urządzeń,
- 4) rozpatruje projekty decyzji i zarządzeń kierowników jednostek nie podporządkowanych radom narodowym, mających istotne znaczenie dla rozwoju terenu oraz zaspokojenia potrzeb bytowych i socjalno-kulturalnych mieszkańców województwa,
- 5) rozpatruje wnioski i wyraża zgodę w sprawach utworzenia lub likwidacji na obszarze województwa jednostki organizacyjnej zarządzanej centralnie,
- 6) żąda od kierowników jednostek nie podporządkowanych radom narodowym informacji w sprawach związanych z realizacją zadań określonych w planach społeczno-gospodarczych,
- 7) zapewnia niezbędną pomoc jednostkom nie podporządkowanym radom narodowym w realizacji zadań wynikających z planów społeczno-gospodarczych,
- 8) występuje z wnioskami o wykonanie na obszarze województwa określonych zadań,
- 9) zawiera porozumienia w sprawach realizacji wspólnych zadań i wydaje decyzje w celu wykonania zadań uprzednio uzgodnionych, a nie realizowanych przez zainteresowane jednostki, lub w sprawach, co do których nie uzyskano porozumienia,
- 10) występuje z wnioskami do kierowników jednostek w sprawie ukarania, zawieszenia w czynnościach albo zwolnienia z pracy pracownika, który zaniedbuje swoje obowiązki służbowe, wykazuje niewłaściwy stosunek do ludzi lub narusza dyscyplinę pracy,
- 11) podejmuje decyzje o zawieszeniu w czynnościach dyrektora (kierownika) jednostki organizacyjnej w razie stwierdzenia szczególnie rażącego naruszenia obowiązków służbowych, powodującego poważne szkody społeczne i gospodarcze, oraz wyznacza osoby do tymczasowego pełnienia obowiązków dyrektora (kierownika), zawiadamiając o podjętych decyzjach właściwy organ nadrzędny.

§ 31. 1. Wojewoda współdziała ze szkołami wyższymi, instytutami naukowo-badawczymi i innymi jednostkami typu naukowo-badawczego w zakresie:

- 1) prowadzenia badań naukowych dotyczących problemów województwa i jego rozwoju,
- 2) doskonalenia kadr na potrzeby urzędów terenowych organów administracji państwowej i jednostek gospodarki uspołecznionej działających na obszarze województwa,

3) rozwoju bazy szkół wyższych, punktów konsultacyjnych szkół wyższych oraz jednostek typu naukowo-badawczego.

2. Wojewoda dla zapewnienia realizacji zadań określonych w ust. 1 organizuje spotkania z przedstawicielami uczelni wyższych i uczestniczy w posiedzeniach kolegiów rektorów.

§ 32. 1. Wojewoda współdziała z organami kontroli państwowej, spółdzielczej i społecznej w sprawowaniu nadzoru nad jednostkami gospodarczymi podporządkowanymi radom narodowym oraz jednostkami nie podporządkowanymi powiązаныmi z gospodarką województwa i w związku z tym:

- 1) wykorzystuje ustalenia prokuratorskiej i sądowej kontroli przestrzegania prawa oraz sygnalizacje z tego zakresu,
- 2) rozpatruje i wykorzystuje materiały i wystąpienia pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli oraz okręgowych urzędów kontroli i podejmuje odpowiednie działania,
- 3) rozpatruje i wykorzystuje informacje okręgowego zarządu dochodów państwa i kontroli finansowej o ważniejszych ustaleniach kontroli dotyczących gospodarki finansowej przedsiębiorstw planu centralnego i terenowego działających na obszarze województwa oraz gospodarki nie uspołecznionej,
- 4) wykorzystuje materiały pokontrolne innych państwowych, spółdzielczych i społecznych organów kontroli.

2. Organy kontroli państwowej, spółdzielczej i społecznej powinny uwzględniać w planach kontroli wnioski wojewody o przeprowadzenie kontroli wskazanych jednostek podporządkowanych i nie podporządkowanych radom narodowym.

Rozdział 5

Przepisy końcowe.

§ 33. 1. Wojewoda, jako przedstawiciel Rządu, jako organ wykonawczy i zarządzający wojewódzkiej rady narodowej oraz jako terenowy organ administracji państwowej, ponosi odpowiedzialność za

- 1) rozwój społeczno-gospodarczy województwa — przed wojewódzką radą narodową,
- 2) przebieg realizacji zadań określonych w narodowym planie społeczno-gospodarczym — przed Rządem i Prezesem Rady Ministrów.

2. Określona w ust. 1 odpowiedzialność wojewody nie zwalnia właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych od odpowiedzialności za realizację powierzonych im zadań.

§ 34. Zadania, prawa i obowiązki wojewodów, w niniejszym rozporządzeniu są realizowane na zasadach określonych w tych przepisach.

§ 35. 1. Ministrowie i kierownicy urzędów centralnych wykonując przepisy art 81 pkt 1 ustawy o radach narodowych ustalają ogólne zasady realizacji zadań resorów w formie zarządzeń wydawanych w porozumieniu z Mini-

strem Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska.

2. Ministrowie i kierownicy urzędów centralnych:

- 1) współdziałają z wojewodami w realizacji zadań resortowych i udzielają im pomocy,
- 2) rozpatrują wnioski i opinie wojewodów oraz zawiadamiają ich niezwłocznie o sposobie załatwienia nie później niż w ciągu 30 dni,
- 3) zapraszają wojewodów do udziału w posiedzeniach kolegium ministerstwa, na których rozpatrywane są sprawy dotyczące województwa,
- 4) sprawują merytoryczną kontrolę odpowiednich wydziałów, udzielają im pomocy w realizacji zadań i upowszechniają osiągnięcia ich działalności,
- 5) ograniczą do przypadków niezbędnych wydawanie różnego rodzaju zaleceń, pism okólnych i wskazówek, dotyczących bieżącej działalności wojewodów, oraz zaleceń w sprawie powoływania komisji, zespołów opiniodawczo-doradczych i innych ciał kolegialnych.

§ 36. Ministrowie i kierownicy urzędów centralnych opracują w terminie do dnia 28 lutego 1978 r. projekty zmian aktów normatywnych, dostosowując je do postanowień niniejszego rozporządzenia.

§ 37. Do wojewodów nie mają zastosowania przepisy § 2, 3, 6 ust. 1 i § 15 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 listopada 1973 r. w sprawie praw i obowiązków terenowych organów administracji państwowej oraz zasad obsadzania stanowisk pracowniczych (Dz. U. Nr 47, poz. 279).

§ 38. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *P. Jaroszewicz*